

**Stanowisko Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku
z dnia 22 listopada 2018 r. w sprawie**

„Gospodarka województwa pomorskiego – innowacyjna gospodarka”

Ożywienie gospodarcze, w tym w dużej mierze ożywienie w strefie euro, ma miejsce praktycznie w całej Europie i trwa ono od około pięciu lat. Gospodarka Polski i Pomorza od lat wykorzystuje możliwości wynikające z otwartego dostępu do jednolitego europejskiego rynku. Jest to jeden z czynników kluczowych dla jej rozwoju. Średnia, w skali Polski pod względem wielkości, gospodarka Województwa Pomorskiego posiada dobrze zapowiadającą, stabilną pozycję utrzymującą się na 7. miejscu w pod względem udziału w PKB krajowym. Wartość regionalnego PKB systematycznie rośnie.

Pomorska gospodarka jest w dużym stopniu umiędzynarodowiona. Odnotowuje się systematyczny wzrost udziału pomorskiego eksportu w eksporcie krajowym. Pomorskie zajmuje z reguły 1. lub 2. miejsce w Polsce w rankingach otwartości gospodarki, mierzonej udziałem eksportu w PKB. Słabością pomorskiego eksportu – podobnie jak eksportu całej polskiej gospodarki – jest stosunkowo niska jednostkowa wartość eksportu i niski udział produktów zaawansowanych technologicznie.

Ponadprzeciętna w skali kraju atrakcyjność inwestycyjna oraz zróżnicowana struktura gospodarki sprzyja możliwości lokowania szerokiego wachlarza inwestycji. Województwo posiada szczególną przewagę w zakresie przyciągania inwestycji z sektora usługowego oraz z branży zaawansowanych technologii. Decydują o tym przede wszystkim wysokiej jakości zasoby pracy, dobrze rozwinięta infrastruktura, spadek bezrobocia, a także wzrost miesięcznego wynagrodzenia osób pracujących. Mimo ciągłego wzrostu wynagrodzeń, które przewyższają średnią krajową, wyraźnie zaczyna brakować rąk do pracy. Jest to również efekt radykalnego zredukowania stopy bezrobocia, które w 2018 spadło poniżej 5%.

Atutem województwa jest nadmorskie położenie i dysponowanie dwoma dużymi portami morskimi, których wielkość przeładunków wzrosła na przestrzeni ostatnich 8 lat o 30%. Szczególną dynamiką charakteryzują się przeładunki kontenerowe – zwłaszcza za sprawą terminala głębokowodnego DCT, który posiada bezpośrednie połączenie z Chinami.

Pomimo korzystnej aktualnej sytuacji i pozytywnie kształtujących się głównych wskaźników ekonomicznych, w dłuższej perspektywie zidentyfikować można zagrożenia dla polskiej, w tym pomorskiej gospodarki. Wynikają one m.in. z faktu, że dotychczasowy model przewag konkurencyjnych, który stał za skokowym awansem gospodarczym i cywilizacyjnym Polski zaczyna się wyczerpywać. Zagrożeniem dla niego jest wspomniana wyżej sytuacja na rynku pracy, wzrost

czynników kosztotwórczych (poza kosztami pracy), takich jak np. ceny energii elektrycznej, paliw, gazu. W ostatnim czasie nastąpił spadek konsumpcji, nadal niepokojący jest poziom inwestycji.

Patrząc w przyszłość i poszukując możliwości dalszego wzrostu naszej gospodarki uznajemy że Polska i Pomorskie muszą przestawić się w większym stopniu na gospodarkę opartą na wiedzy i wykorzystywaniu wartości intelektualnych jako czynnika budowania konkurencyjności. Wyzwaniem jest automatyzacja, robotyzacja i cyfryzacja przemysłu (tzw. przemysł 4.0). Polska pod tym względem odstaje od średniej europejskiej.

Żyjemy w erze innowacyjnych technologii, cyfryzacji i automatyzacji procesów przemysłowych. W branży nowoczesnych technologii trzeba umieć błyskawicznie reagować na zmiany sytuacji rynkowej.

Obecnie województwo pomorskie pod względem wskaźników innowacyjności zajmuje pozycje zbliżone do średniej krajowej. Wzrost nakładów na B+R odnotowano na przestrzeni lat 2010–2016 w większości województw, jednakże dynamika wzrostu w województwie pomorskim jest wyższa od przeciętnej i we wszystkich trzech wskaźnikach (nakłady na B+R w relacji do PKB, udział sektora prywatnego w finansowaniu działalności B+R, a także rozwijający się potencjał naukowo-badawczy) pod względem dynamiki wzrostu region zajął 3. miejsce w kraju. Systematyczna poprawa ww. parametrów i dostrzeganie naszego regionu m.in. rankingu innowacyjności Index Milenium 2018 czy innych nie zmienia faktu, że Pomorskie, podobnie jak Polska, nie należy do liderów innowacyjności w Europie.

Mając na uwadze konieczność silnego wsparcia innowacyjności regionalnej gospodarki, Samorząd Województwa Pomorskiego zaplanował i skutecznie wdraża szereg narzędzi finansowych i instytucjonalnych mających na celu rozwój działalności B+R w regionie. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 na wsparcie komercjalizacji oraz rozwój przedsiębiorstw, zarówno poprzez instrumenty dotacyjne jak i zwrotne, przeznaczono łączną kwotę 1,2 mld zł., z których zakontraktowano już ponad 830 mln zł. Jednocześnie biorąc pod uwagę konieczność skuteczniejszego wykorzystania środków finansowych na B+R, region przewiduje utworzenie nowego narzędzia proof-of-concept umożliwiającego wczesną analizę skuteczności i poprawności pomysłu poprzez udowodnienie możliwości realizacji koncepcji oraz osiągnięcia zakładanych rezultatów. Zostanie ono uruchomione w 2019 roku.

Opisane działanie nie jest jedynym podejmowanym w naszym regionie nakierowanym na wsparcie innowacji.

Polska, wszystkie regiony w Europie stają dziś przed wyzwaniami związanymi z gospodarką cyfrową, rosnącą globalną konkurencją i transformacją gospodarczą. Dlatego w ramach założeń przyszłych Wieloletnich Ram Finansowych i Polityki Spójności w latach 2021-2027, stworzono nowy cel polityki, „Inteligentniejsza Europa — innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza”, który łączy innowacje, badania i wsparcie dla MŚP. Zawiera on wszystko, co jest potrzebne regionom, aby mogły się rozwijać i przetrwać w erze cyfryzacji.

Widzimy ogromną potrzebę dbałości o odegranie jak największej roli w nowej polityce, przez nasz kraj oraz wykorzystanie możliwości jakie pojawiają się wraz z nowym celem przez regiony.

W nowej perspektywie regiony, które zbudowały już dużo dobrych doświadczeń w polityce rozwoju regionalnych innowacji, w dalszym ciągu muszą odgrywać znaczącą rolę. Należy powierzyć im – w ramach kolejnej generacji regionalnych programów operacyjnych – odpowiedzialność za wdrażanie istotnej części wsparcia z wykorzystaniem środków z budżetu UE. Wykorzystanie potencjału jaki powstaje w regionach, w tym w regionie pomorskim widzimy jako szansę na rozwój oraz zapobieganie stagnacji i kryzysom w gospodarce jakie są następstwem braku rozwoju, innowacji i powiększania dystansu do najlepszych.

Dariusz Drelich
Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w Gdańsku